

AOW en gezamenlijke huishouding

Inhoud

AOW afhankelijk van leefsituatie	2
Wat is een gezamenlijke huishouding	2
Wanneer voert u een gezamenlijke huishouding	3
Wat betekent samenwonen voor uw AOW	4
Lat-relatie of samenwonen	5
Wanneer is er altijd een gezamenlijke huishouding	6
Wanneer is er geen gezamenlijke huishouding	7
Verandering in woonsituatie doorgeven	8
Meer informatie	8
Andere regelingen van de SVB	8

Woont u samen en deelt u de kosten van de huishouding, of zorgt u voor elkaar? Dan ziet de SVB u als samenwonend. In de AOW heet dit: u voert een gezamenlijke huishouding met een ander. U krijgt dan een pensioen voor gehuwden of samenwonenden. In deze brochure leest u wanneer er sprake is van een gezamenlijke huishouding en wat hiervan het gevolg is voor uw AOW. Ook leest u wanneer er geen sprake is van een gezamenlijke huishouding.

AOW afhankelijk van leefsituatie

De hoogte van uw AOW-pensioen hangt af van uw situatie: woont u alleen of met een ander. De AOW kent verschillende pensioenbedragen:

- voor een alleenstaande (70% van het minimumloon);
- voor mensen die gehuwd of geregistreerd partner zijn (50% van het minimumloon);
- voor mensen die een kind onder de 18 jaar verzorgen (90% van het minimumloon).

Bent u niet gehuwd of geregistreerd partner, maar woont u wel met iemand anders in één woning en deelt u de kosten of zorgt u voor elkaar? Dan voert u een gezamenlijke huishouding en wordt u voor de AOW gelijkgesteld met gehuwden. U krijgt dan het 'gehuwdenpensioen'.

De SVB noemt de situatie van twee mensen die een gezamenlijke huishouding voeren 'samenwonen'. De aard van de relatie doet er niet toe. Het kan gaan om een huisgenoot, een vriend of vriendin, of een broer of zus.

Heeft u een AOW-alleenstaandenpensioen en gaat u samenwonen met iemand die ook zo'n pensioen heeft? Dan houdt u niet het pensioen van 70% minimumloon, maar krijgt ieder een gehuwdenpensioen van 50%. Dus samen 100%.

Wat is een gezamenlijke huishouding

Een gezamenlijke huishouding voeren houdt in: u en een andere meerderjarige persoon dragen ieder bij om één huishouden te kunnen voeren. De reden waarom u samenwoont, doet er niet toe. Het kan om vriendschap of liefde gaan, maar ook om praktische of economische redenen. U heeft bijvoorbeeld een huisgenoot om kosten te besparen.

Een gezamenlijke huishouding is meestal op één adres, maar dat hoeft niet. Als u het grootste deel van uw tijd samen met een ander verblijft op twee adressen, dan kan er ook sprake zijn van een gezamenlijke huishouding.

De SVB beoordeelt een gezamenlijke huishouding alleen aan de hand van de werkelijke situatie: deelt u een woning en de kosten van de huishouding of verzorgt u elkaar.

Wanneer voert u een gezamenlijke huishouding

U voert een gezamenlijke huishouding met een ander als

- u en de ander de meeste tijd samen doorbrengen op één adres, en
- u samen de kosten van het huishouden betaalt, of
- u voor elkaar zorgt.

Hoofdverblijf op één adres

U heeft samen met een ander uw hoofdverblijf in één woning. Het maakt niet uit of een van beiden nog ergens anders een eigen woning heeft. En of u daarvoor nog huur of hypotheek en andere vaste lasten betaalt. U kunt op dat andere adres ook ingeschreven staan bij uw gemeente. Waar het om gaat, is of u beiden hoofdzakelijk, ofwel het merendeel van de tijd op één adres verblijft. Verder kijkt de SVB of u voor elkaar zorgt, financieel of anders.

Samen de kosten betalen

U en de ander delen de kosten: de huur of hypotheek, gas, stroom, water, boodschappen, verzekeringen, gemeentebelastingen, enzovoorts. Het maakt niet uit hoe u de kosten verdeelt. Draagt een van u beiden niet bij in de kosten? Dan kan er nog sprake van zijn dat u voor elkaar zorgt.

Voor elkaar zorgen

Heeft een van u beiden geen eigen inkomsten? Of houdt ieder zijn inkomsten en uitgaven strikt gescheiden? Er hoeft niet per se een financiële bijdrage te zijn. Van een gezamenlijke huishouding is ook sprake als beiden gebruikmaken van elkaars spullen en als de een de ander helpt met huishoudelijk werk, de boodschappen doen, koken, samen eten, klusjes doen in en rond het huis, en verzorging bij ziekte.

'Partner'

Degene met wie u samenwoont kan uw partner zijn, maar ook een huisgenoot, een vriend, vriendin, of uw broer of zus. Bent u alleenstaand en woont uw kleinkind dat ouder is dan 18 jaar bij u thuis? Ook dan bent u samenwonend voor de AOW, hoe gek dit ook klinkt. Alleen wanneer u met uw eigen kind thuis woont, of met uw eigen vader of moeder, bent u niet samenwonend voor de AOW.

Hoewel dit misschien vreemd op u overkomt, spreekt de SVB altijd van 'uw partner' en van 'samenwonen' als u een huishouden met iemand deelt. Ook als het uw broer, zus of een huisgenoot is. De SVB doet dit om praktische redenen en vraagt hiervoor uw begrip.

Voorbeeld**Broer en zus**

Anna en Gerard zijn broer en zus en alleenwonend. Beiden hebben een alleenstaanden AOW-pensioen van 70% van het minimumloon. Na het overlijden van hun ouders besluiten ze samen in het ouderlijk huis te gaan wonen. Ze zeggen ieder de huur van de eigen woning op en besparen nu flink in woonkosten. Het huishoudelijk werk verdelen ze, net als de vaste lasten zoals boodschappen, energie en gemeentebelastingen.

Voor de AOW voeren Anna en Gerard een gezamenlijke huishouding. Ze wonen namelijk in één huis en delen de kosten. Anna en Gerard krijgen nu ieder een gehuwdenpensioen van 50% van het minimumloon.

Gehuwden niet verplicht tot samenwonen

Bent u gehuwd of geregistreerd partner maar niet van plan om bij elkaar te wonen? U bent wettelijk niet verplicht om samen op één adres te wonen. U krijgt wel het pensioenbedrag voor gehuwden.

Hierop zijn twee uitzonderingen, waardoor u als ongehuwd kan worden beschouwd en dus het alleenstaandpensioen AOW ontvangt.

- U of uw partner wordt opgenomen in een verpleeginstelling. U bent dan weliswaar nog steeds gehuwd of geregistreerd partner, maar u kunt dan kiezen voor het alleenstaandpensioen. Kijk op www.svb.nl/aow voor meer informatie hierover.
- U en uw partner leven duurzaam gescheiden.

Wat betekent samenwonen voor uw AOW

Woont u met iemand samen die nog geen 65 jaar is? Dan kunt u misschien een partnertoeslag krijgen van maximaal 50% van het minimumloon. Hoeveel toeslag u krijgt, hangt af van:

- hoeveel jaren uw partner zelf verzekerd is geweest voor de AOW en
- de hoogte van het inkomen van uw partner. Verdient uw partner met werken maandelijks meer dan het grensbedrag? Of heeft uw partner een sociale uitkering die hoger is dan het daarvoor geldende grensbedrag? Dan krijgt u geen toeslag. Kijk voor meer informatie over inkomsten op www.svb.nl/aow.

Woont u met iemand samen die ouder is dan 65 jaar? Uw AOW-pensioen en dat van uw partner bedragen dan elk 50% van het minimumloon. Ander inkomen is verder niet van belang.

Woont uw kleinkind bij u thuis? In het voorbeeld van mevrouw Jansen leest u hoe uw pensioen kan veranderen, afhankelijk van uw leefsituatie en de leeftijd van uw kleinkind.

Voorbeeld**Mevrouw Jansen en haar kleinkind**

Mevrouw Jansen is 67 jaar en heeft AOW-alleenstaandenpensioen. Ze krijgt de voogdij toegewezen over haar 15-jarig kleinkind Robert na het overlijden van diens (alleenstaande) moeder. Behalve kinderbijslag krijgt zij nu ook een hoger AOW-pensioen, namelijk voor een alleenstaande ouder, vanwege de verzorging van Robert.

In september 2010 wordt Robert 18 jaar. Niet alleen vervalt de kinderbijslag, maar ook kijkt de SVB opnieuw naar de leefsituatie. Want het alleenstaande-ouderpensioen is alleen voor verzorgers van kinderen jonger dan 18 jaar. Robert wordt aangemerkt als meerderjarig pleegkind en daardoor gelijkgesteld met een eigen kind. Daarom krijgt mevrouw Jansen weer het AOW-alleenstaandenpensioen.

Lat-relatie of samenwonen

U heeft iemand ontmoet en begint een relatie met hem of haar. Maar u wilt uw zelfstandigheid behouden en geen formele verbintenis meer. U trouwt dus niet en u wilt ook uw eigen huis aanhouden. Deze situatie zult u herkennen als living apart together, ofwel lat-relatie. Bij een duidelijke lat-relatie houdt u uw alleenstaandenpensioen AOW.

De SVB bekijkt uw situatie aan de hand van de voorwaarden die voor een gezamenlijke huishouding gelden: de meeste tijd samen in een woning doorbrengen, de kosten van de huishouding delen, of voor elkaar zorgen. Dat de andere partner misschien nog een eigen woning heeft en daarvan de vaste lasten doorbetaalt, telt niet mee.

Voorbeeld**Hans en Elly**

Zomer 2010. Hans ontmoet Elly op vakantie in Spanje. Het klikt meteen en weer thuisgekomen spreken ze geregeld met elkaar af om leuke dingen samen te doen. Elly is weduwe en heeft een nabestaandenuitkering Anw. Hans heeft een AOW-pensioen. Elly wil haar zelfstandigheid behouden en besluit het een tijdje aan te kijken. Ze houdt haar huis aan en betaalt verder alle lasten zelf. Een paar keer per week eten ze samen en ondernemen ze samen uitstapjes. Maar daarnaast hebben beiden ook hun eigen activiteiten en contacten met familie en vrienden. Af en toe slapen ze bij elkaar. Is dit samenwonen voor de AOW? Nee, Hans en Elly wonen niet samen. Ze hebben ieder hun eigen huis waar ze de meeste tijd alleen verblijven. Er is nog geen sprake van het delen van de kosten van het huishouden. Ook zorgen ze niet voor elkaar. Hun leefsituatie komt overeen met een 'lat-relatie'.

Relatie verandert geleidelijk

Het is niet eenvoudig om aan te geven vanaf welk moment er wel of niet sprake is van samenwonen. Meestal is dit een geleidelijke ontwikkeling. Vaak herkennen mensen zich niet als samenwonend, maar is de relatie daar in de loop van de tijd wel naartoe gegroeid. Het begint met af en toe samen leuke dingen doen met behoud van zelfstandigheid. Maar na verloop van tijd presenteren de partners zich steeds meer als een stel en delen ze de kosten. Een 'lat-relatie' verandert dan in 'samenwonen'. Zo ook bij Elly en Hans.

Voorbeeld

Zomer 2011

De relatie tussen Elly en Hans is onveranderd goed. Elly wil nog steeds haar eigen huis aanhouden. Maar wel eet ze meestal samen met Hans, betalen ze samen de kosten en helpen ze elkaar in het huishouden. Hoewel Hans af en toe in zijn eigen huis slaapt, is hij meestal bij Elly. Naar buiten toe lijken ze een echt stel. Maar wonen ze nu ook samen voor de AOW?

Ja, er is nu sprake van een gezamenlijke huishouding. Hans verblijft hoofdzakelijk bij Elly en levert een bijdrage in de kosten en het huishouden.

Financiële gevolgen

Het samenwonen heeft financiële gevolgen voor beiden. Elly verliest haar Anw-uitkering. Hans' AOW-alleenstaandenpensioen wordt omgezet in een gehuwdenpensioen van 50% van het minimumloon. Voor Elly krijgt hij een partnertoeslag waarvan het nabestaandenpensioen wordt afgetrokken dat Elly al jaren ontvangt van het pensioenfonds van haar overleden man.

Wanneer is er altijd een gezamenlijke huishouding

In de volgende situaties voert u altijd een gezamenlijke huishouding. Ook als niet ieder meebetaalt aan de huishouding, of niet voor elkaar zorgt.

U woont op een adres met iemand anders en:

- U en de ander zijn eerder getrouwd of geregistreerd partner geweest; de echtscheidingsdatum of einde datum geregistreerd partnerschap ligt binnen de periode van twee jaar voorafgaand aan de datum waarop de SVB opnieuw beslist over uw recht op AOW.
- U bent eerder voor de AOW als samenwonend gezien.
- U heeft samen een kind.
- Uw partner (man) heeft een kind van u (vrouw) erkend.
- U heeft een samenlevingscontract.
- Uw huishouding is voor een andere sociale wet of regeling al aangemerkt als een gezamenlijke huishouding.

Wanneer is er geen gezamenlijke huishouding

Het kan zijn dat u wel een woning deelt met een ander, maar dat er toch geen sprake is van het voeren van een gezamenlijke huishouding. U krijgt dan het alleenstaandenpensioen AOW (70% minimumloon). Dit doet zich voor in de volgende situaties.

Eigen kind, of vader of moeder

U woont met uw kind, of vader of moeder in één huis. Adoptie-, stief- en pleegkinderen gelden ook als eigen kinderen.

Commerciële relatie

Huurt u een kamer in iemands woning, of bent u kostganger? Of verhuurt u een kamer in de woning waar u zelf ook woont? Dan kan er sprake zijn van een commerciële relatie. De woning moet hier wel op ingericht zijn. Uw relatie met de ander is strikt zakelijk en er is een schriftelijke overeenkomst over de afspraken vastgelegd. Ook moet u betaal- of ontvangstbewijzen van huur of kostgeld kunnen tonen. Vaak controleert de SVB met een huisbezoek de feitelijke situatie in uw woning. Kijk voor meer informatie op www.svb.nl/aow en in de brochure 'AOW en commerciële relatie'.

Meerpersoonshuishouden

U woont als alleenstaande met twee of meer meerderjarige personen in één woning. Dit heet een 'meerpersoonshuishouden'. Dit kan bijvoorbeeld in een woongroep zijn, in een klooster, of in familieverband.

Zorgrelatie

Er is een speciale regeling in de AOW voor mensen die beiden ouder zijn dan 65 jaar en vanwege hulpbehoefendheid bij elkaar in huis wonen. Gaat u iemand verzorgen die hulpbehoefend is? Of bent u zelf hulpbehoefend en trekt een ander bij u in huis om u te verzorgen? Als het gaat om voortdurende en intensieve verzorging, heet dit een zorgrelatie. U houdt dan uw alleenstaandenpensioen AOW. Hulpbehoefend wil zeggen dat iemand voor de dagelijkse verzorging langdurig aangewezen is op de hulp van een ander.

Er is sprake van een zorgrelatie als:

- er naar verwachting binnen 2 jaar geen herstel zal intreden;
- u allebei uw eigen woning aanhoudt;
- u niet al samenwoonde voordat er sprake was van intensieve zorg;
- u niet blijft samenwonen als er geen intensieve zorg meer nodig is.

Gaat u iemand tijdelijk verplegen, of komt iemand u tijdelijk verplegen? Als dit korter duurt dan 6 maanden, is er geen sprake van een zorgrelatie. Heeft u een AOW-pensioen voor alleenstaanden, dan blijft u dit gewoon ontvangen.

Verandering in woon-situatie doorgeven

Uw woonsituatie bepaalt het soort AOW-pensioen dat u krijgt. Daarom is het belangrijk dat u een verandering in uw situatie aan de SVB doorgeeft. Gaat u bij iemand anders wonen, of komt iemand bij u in huis wonen? Geef dit dan binnen vier weken door aan de SVB. Ook als u twijfelt of dit wel nodig is. Er wordt dan bekeken of uw AOW moet worden aangepast.

Geeft u uw nieuwe situatie niet of te laat door aan de SVB, dan riskeert u een boete. En natuurlijk betaalt u ook het te veel ontvangen AOW-pensioen terug. Afhankelijk van de mate van ernst start de SVB een onderzoek naar fraude, om te kijken of er sprake is van opzet. Dat wil zeggen of bewust een wijziging niet is gemeld, of bewust verkeerde informatie is gegeven. Hiervan doet de SVB aangifte bij het Openbaar Ministerie. Kijk voor meer informatie hierover op www.svb.nl/aow onder 'Rechten en plichten'.

De SVB wisselt informatie over klanten uit met andere instanties, zoals gemeenten en Belastingdienst. Daarnaast controleert de SVB regelmatig met huisbezoeken of de gegevens in de administratie van de SVB nog overeenkomen met de werkelijke situatie.

Meer informatie

Deze brochure geeft in hoofdlijnen informatie over het voeren van een gezamenlijke huishouding. Misschien herkent u uw situatie niet, of heeft u nog vragen. Kijk dan op www.svb.nl/aow of bel met uw SVB-kantoor. Onze medewerkers staan u graag te woord. De adressen en telefoonnummers van de SVB-kantoren vindt u op onze website onder 'Contact'. U kunt ook een e-mail sturen via www.svb.nl/contact.

Andere regelingen van de SVB

Naast de AOW voert de SVB andere regelingen uit op het gebied van de sociale zekerheid, zoals de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO-aanvulling), de nabestaandenuitkering Anw en het persoonsgebonden budget (PGB). Wilt u hier meer over weten? Kijk dan op www.svb.nl.

Ooit komt iedereen een keer met de SVB in aanraking. Bij de fijne dingen in het leven of door de onvermijdelijke dingen van het leven. Als kind, als ouder, als nabestaande. Schoolgaand, werkend of gepensioneerd. Dan keert de SVB uit. Beheert ze, verzorgt ze. Doelmatig, rechtmatig en geruisloos. Voor het leven.